

Publiek raadplegingsdocument

(PRD)658E/73

25 juni 2021

te weten

Ontwerpbeslissing over de doelstellingen die Elia Transmission Belgium nv in 2022 moet behalen in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie

VOORAFGAANDE OPMERKING

Alle raadplegingen zijn onderworpen aan de bepalingen van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG. Dit geldt ook voor de behandeling en de bekendmaking van de ontvangen opmerkingen. Het huishoudelijk reglement en de wijzigingen eraan werden respectievelijk gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2015 en van 12 januari 2017. Meer informatie en de links naar de publicaties vindt u [hier](#).

OVERZICHT

Onderwerp:

Ontwerpbeslissing over de doelstellingen die Elia Transmission Belgium nv in 2022 moet behalen in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie

Modaliteiten voor opmerkingen:

1) Raadplegingsperiode:

Deze raadplegingsperiode bedraagt 6 weken en loopt af op 06.08.2021 om 23.59 CET inbegrepen.

2) Vorm voor indiening van opmerkingen:

Per e-mail aan consult.658E73@creg.be.

In geval de respondent van mening is dat zijn antwoord vertrouwelijke informatie bevat, dient deze informatie nauwkeurig en ondubbelzinnig als vertrouwelijk te worden aangeduid in het antwoord. Tevens dienen in dit antwoord de redenen voor de vertrouwelijkheid alsook het mogelijke nadeel of de mogelijke schade die de respondent meent te kunnen lijden indien toch tot publicatie van de vertrouwelijke informatie zou worden overgegaan, te worden opgegeven. Indien de respondent (andere dan een natuurlijke persoon) een geldige reden meent te hebben om zijn naam niet onthuld te zien, motiveert hij dit in zijn antwoord.

3) Contactpersoon en/of contactgegevens voor inlichtingen:

Gilles Wilmart, +32 2 289 76 11, consult.658E73@creg.be

Ontwerpbeslissing

(B)658E/73

24 juni 2021

Ontwerpbeslissing over de doelstellingen die Elia Transmission Belgium nv in 2022 moet behalen in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie

Artikel 27 van het besluit (Z)180628-CDC-1109/10 van de CREG van 28 juni 2018 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	4
1. WETTELIJK KADER	5
2. ANTECEDENTEN	5
3. RAADPLEGING	6
4. ONTWERPBESLISSING	6
4.1. Opvolging van de kwaliteit van de inputdata (forecast) in de context van het beheer van congesties	6
4.1.1. Evaluatie	6
4.1.2. Beschrijving.....	6
4.1.3. Leveringstermijn en deliverables	7
4.1.4. Context en rechtvaardiging	7
4.2. Analyse van de mogelijke evoluties in het proces voor de indiening van de dagelijkse evenwichtsprogramma's op <i>day ahead</i> en <i>intraday</i> door de BRP's.....	7
4.2.1. Evaluatie	7
4.2.2. Beschrijving.....	7
4.2.3. Leveringstermijn en deliverables	8
4.2.4. Context en rechtvaardiging	8
4.3. Analyse van de impact en aanbevelingen inzake de implementatietiming van een FAT van 5 min voor de activering van de aFRR.....	9
4.3.1. Evaluatie	9
4.4. Herziening van de modaliteiten en voorwaarden voor de levering van mFRR- en aFRR-diensten binnen de Europese marktcontext	11
4.4.1. Beschrijving.....	11
4.4.2. Leveringstermijn en deliverables	11
4.4.3. Context en rechtvaardiging	11
4.5. Analyse van de mogelijkheden van een gecombineerde bieding van balanceringsproducten op de leveringspunten DPpg en bieding van balanceringsproducten op leveringspunten die aan de DA/ID-markt deelnemen in het kader van een ToE.....	12
4.5.1. Evaluatie	12
4.5.2. Beschrijving.....	12
4.5.3. Leveringstermijn en deliverables	12
4.5.4. Context en rechtvaardiging	12
4.6. Vervolgstudie van de methode voor de dagelijkse voorspelling van het volume van niet-gecontracteerde biedingen voor aFRR- en mFRR-balanceringsenergie	13
4.6.1. Evaluatie	13
4.6.2. Beschrijving.....	13

4.6.3.	Leveringstermijn en deliverable	14
4.6.4.	Context en rechtvaardiging	14
4.7.	Analyse van de mogelijkheden om de raming en compensatie van netverliezen te optimaliseren	15
4.7.1.	Evaluatie	15
4.7.2.	Beschrijving.....	15
4.7.3.	Leveringstermijn en deliverables	16
4.7.4.	Context en rechtvaardiging	17
4.8.	Analyse en implementatie van de FCR-evoluties krachtens artikel 154(2) van de SOGL.....	17
4.8.1.	Evaluatie	17
4.8.2.	Beschrijving.....	17
4.8.3.	Leveringstermijnen en deliverables	18
4.8.4.	Context en rechtvaardiging	18
BIJLAGE 1	19

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) legt hierna de doelstellingen vast die Elia Transmission Belgium nv (hierna: Elia) in 2022 moet behalen in het kader de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht, zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie.

Naast de inleiding bevat deze ontwerpbeslissing vier hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk omschrijft het wettelijk kader dat aan de grondslag ligt van deze ontwerpbeslissing. Het tweede hoofdstuk zet de antecedenten uiteen en het derde hoofdstuk beschrijft het kader van de raadpleging. Het vierde hoofdstuk bevat de ontwerpbeslissing van de CREG over de doelstellingen die Elia in 2022 moet behalen in het kader van de aan het eigen inzicht van de CREG overgelaten stimulans, zoals bedoeld in artikel 27 van de tariefmethodologie.

Deze ontwerpbeslissing werd door het directiecomité van de CREG goedgekeurd op 24 juni 2021.

1. WETTELIJK KADER

Artikel 27 van het besluit (Z)180628-CDC-1109/10 van de CREG van 28 juni 2018 tot vaststelling van de tariefmethodologie voor het elektriciteitstransmissienet en voor de elektriciteitsnetten met een transmissiefunctie (hierna "de tariefmethodologie") bepaalt het volgende:

“De bevordering van het systeemevenwicht geeft aanleiding tot de toekenning van een stimulans die functie is van het behalen van de objectieven die jaarlijks door de CREG zijn vastgelegd. Ten laatste op 31 maart van elk jaar kan de netbeheerder aan de CREG een projectenlijst voorstellen waarvan de realisatie in de loop van het daaropvolgende jaar volgens hem prioritair is. Ten laatste op 30 juni van datzelfde jaar bepaalt de CREG de lijst van de projecten die in het volgende jaar moeten gerealiseerd worden en beschrijft zij de objectieven die voor elk ervan moeten behaald worden. De CREG geeft tevens aan welk deel van de stimulans samenhangt met elk objectief, alsook de nagestreefde realisatiedatum (of datums). Het gedeelte dat verband houdt met elke stimulans wordt aan de netbeheerder toegekend in functie van de realisatiegraad van het objectief en van het respect voor de uitvoeringstermijnen. Om de voorspelbaarheid te verhogen en om gebruik te kunnen maken van projecten waarvan de realisatietermijn langer is dan één jaar, kan de netbeheerder aan de CREG een pre-lijst van te bereiken doelstellingen voor de jaren Y+n voorstellen. De CREG stelt jaarlijks dergelijke pre-objectievenlijst op. Zonder dat dit bedrag evenwel 2.500.000,00 €/jaar mag overschrijden, bedraagt het maximale jaarlijkse bedrag voor deze stimulans het product van $0,12\% \cdot RAB \cdot \text{minimum}(S; 40\%)$.

Voor elk jaar van de regulatoire periode 2020-2023, voorziet de netbeheerder ex ante in zijn tariefvoorstel het bedrag van 1.250.000,00 € als element van zijn totaal inkomen.”.

2. ANTECEDENTEN

In toepassing van de mogelijkheid die artikel 27 van de tariefmethodologie haar biedt, heeft Elia op 31 maart 2021 per brief haar voorstel van lijst met prioritaire projecten voor het jaar 2022 in het kader van de balanceringsstimulansen naar de CREG gestuurd.

Op 20 mei 2021 heeft de CREG via e-mail een document naar Elia gestuurd met als titel “Informeel feedback over het voorstel van Elia inzake de stimulans ter bevordering van het evenwicht in 2022”. Dit document bevat de opmerkingen en vragen van de CREG met betrekking tot de door Elia voorgestelde projecten en drie bijkomende projecten met betrekking tot aFRR- en mFRR-reserves, de T&C FCR en het beheer van congesties.

Op 4 juni 2021 hebben Elia en de CREG de bovenvermelde documenten besproken met het oog op het indienen door Elia van een aangepaste en geconsolideerde versie van haar voorstel van lijst met prioritaire projecten voor het jaar 2022 in het kader van de stimulans over systeemevenwicht.

Op 14 juni 2021 heeft Elia een brief gestuurd met de aangepaste versie van het voorstel van lijst met prioritaire projecten voor het jaar 2022 in het kader van de stimulans over systeemevenwicht (hierna: het aangepaste voorstel van Elia).

3. RAADPLEGING

Het directiecomité van de CREG heeft beslist om over deze ontwerpbeslissing gedurende vier weken een openbare raadpleging te organiseren via de website van de CREG.

4. ONTWERPBESLISSING

Om het evenwicht van het elektriciteitssysteem te bevorderen en na raadpleging van Elia beslist de CREG om de toekenning van de financiële stimulans van € 2.500.000,00 te onderwerpen aan het behalen van de zeven hiernavolgende doelstellingen (of projecten), in de loop van 2022, binnen de opgelegde termijnen.

De gedetailleerde beschrijving van de projecten is opgenomen in dit hoofdstuk en is gebaseerd op het aangepaste voorstel van Elia dat als bijlage bij deze ontwerpbeslissing is gevoegd.

De ontwerpbeslissing bevat de beoordeling door de CREG van de door Elia voorgestelde projecten evenals hun beschrijving, met inbegrip van de planningen en de bedragen van de daaraan verbonden stimulans.

De CREG behoudt zich het recht voor om, na raadpleging van Elia, een doelstelling van de stimulans te wijzigen indien dit noodzakelijk is als gevolg van gebeurtenissen die niet konden worden voorzien.

4.1. OPVOLGING VAN DE KWALITEIT VAN DE INPUTDATA (FORECAST) IN DE CONTEXT VAN HET BEHEER VAN CONGESTIES

4.1.1. Evaluatie

De CREG aanvaardt het aangepast projectvoorstel van Elia maar verduidelijkt dat de deliverables voorwerp moeten uitmaken van overleg met de CREG.

4.1.2. Beschrijving

In 2019 heeft Elia, als onderdeel van de stimulans “Verbetering van de transparantie wat het opsporen en het beheer van congesties betreft”, KPI’s opgesteld voor de data die als input voor het beheer van congesties worden gebruikt (Stap 1 “Kwaliteit van voorspelling van inputs” van de stimulans).

Gebaseerd op het bovenvermelde KPI-verslag kunnen verschillen gedetecteerd worden tussen de voorspelde inputdata (productie en *load*) en de realiteit. Het idee van dit project is om een uitgebreide analyse op te zetten van de oorzaken van afwijkingen in de verschillende voorspellingen (wind, zon, *load*, ...) en het onderzoeken van mogelijke oplossingen om deze voorspellingen te verbeteren. Deze oplossingen kunnen zowel te vinden zijn aan de input- of outputzijde van de modellen gebruikt voor de voorspellingen of in de modellen zelf. Het wordt eveneens geanalyseerd of een verbeterd KPI-verslag (bijvoorbeeld lokaal versus totaal) relevant is voor het verzekeren van een goede opvolging van de verbeteringen. De implementatie van oplossingen op korte termijn kan deel uitmaken van het

project en voor de oplossingen op lange termijn kan een *roadmap* voorgesteld worden. Voor de oplossingen op lange termijn zal desgevallend een link met innovatieprojecten gemaakt worden.

Het project omvat in de eerste plaats een verslag van de analyse van de meest significante afwijkingen tussen de voorspellingen en de realiteit en een onderzoek van mogelijke oplossingen op korte en lange termijn. In de tweede plaats omvat het project een aanbeveling en voorstel tot implementatie van concrete oplossingen onder de vorm van een *roadmap* voor de toekomst.

Het doel is om de inputdata te verbeteren om betere beslissingen te kunnen nemen in het kader van het beheer van congesties en daardoor de kosten voor congestiebeheer te verminderen. In het verslag van de oplossingen zal indien mogelijk een impact op de kosten aangeduid worden, of een verwijzing naar gemaakte kosten in het verleden die potentieel vermeden konden worden mits het implementeren van de oplossingen.

4.1.3. Leveringstermijn en deliverables

- 31 juli 2022: verslag van de analyse van de meest significante afwijkingen en mogelijke oplossingen op korte en lange termijn en overleg hierover met de CREG.
- 23 december 2022: verslag over de implementatie van concrete oplossingen op korte termijn en een *roadmap* voor eventuele verbeteringen op lange termijn en overleg hierover met de CREG.

Betrokken bedrag: € 400.000 beperkt tot $0,0192 \cdot \text{RAB} \cdot \text{minimum (S ; 40 \%)}$. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.1.4. Context en rechtvaardiging

Gezien het belang van congestiebeheer is het essentieel dat Elia continu op zoek gaat naar verbeteringen die rekening houden met de evolutie van de markt en de integratie van RES. Het verbeteren van voorspellingen heeft een bredere impact dan het verbeteren van beslissingen in het kader van congestiebeheer. Er wordt ook veel gepubliceerd rond voorspellingen op de website van Elia, waarbij deze voorspellingen vaak geconsulteerd worden door externe partijen.

4.2. ANALYSE VAN DE MOGELIJKE EVOLUTIES IN HET PROCES VOOR DE INDIENING VAN DE DAGELIJKE EVENWICHTSPROGRAMMA'S OP DAY AHEAD EN INTRADAY DOOR DE BRP'S

4.2.1. Evaluatie

De CREG aanvaardt het aangepast projectvoorstel van Elia.

4.2.2. Beschrijving

In het kader van de studie die in 2020 werd gerealiseerd over het "Afschaffen of afzwakken van de *day ahead* evenwichtsverplichting van de BRP's" gaf Elia aan dat de versoepeling van deze

evenwichtsverplichting de weg vrijmaakte voor andere vereenvoudigingen in het balanceringsproces, zoals de rationalisering van de informatie die de BRP's aan Elia overmaken via het proces voor de indiening van dagelijkse evenwichtsprogramma's op *day ahead*.

Deze studie ligt dus in de lijn van het project van 2020. Ze analyseert de mogelijke evoluties van het proces voor de indiening van de dagelijkse evenwichtsprogramma's op *day ahead* en *intraday* door de BRP's (met inbegrip van de programma's - "*schedules*" - van de productie of het verbruik van de door het SA-contract gedekte technische eenheden) in het licht van recente en toekomstige evoluties betreffende de rol van de BRP. De doelstelling van de studie is verbeteringen van het bestaande proces voorstellen en een overzicht geven van de inspanningen die nodig zouden zijn om deze aanbevelingen te implementeren evenals een realistische implementatietermijn.

Daarvoor zal de studie het geheel van processen op basis van het gebruik van gegevens afkomstig van dagelijkse evenwichtsprogramma's op *day ahead* en *intraday* beschrijven. Ze zal vervolgens evalueren of het opportuun is om sommige van deze processen af te schaffen of te vereenvoudigen, evenals de eventuele behoefte om nieuwe processen die op deze gegevens beroep doen te versterken of te creëren. Tot slot zal ze bepalen welke gegevens de BRP's en Elia verder moeten uitwisselen voor deze verschillende processen evenals de vorm en het minimum granulariteitsniveau van deze uitwisselingen.

Over deze studie zal na overleg met de CREG een openbare raadpleging worden gehouden.

4.2.3. Leveringstermijn en deliverables

- 15 september 2022: start van de openbare raadpleging
- 23 december 2022: indiening van de volgende documenten bij de CREG:
 - a) een raadplegingsverslag;
 - b) de finale versie van de studie met:
 - een gemotiveerd voorstel over het feit of het (al dan niet) opportuun is om het proces voor de indiening van de dagelijkse evenwichtsprogramma's op *day ahead* en *intraday* door de BRP's te wijzigen;
 - als het voorstel veranderingen aan het huidige proces bevat: een indicatie van de implementatie-inspanningen en -termijnen (na het moment waarop de CREG de implementatie van het voorstel formeel heeft aanvaard).

Betrokken bedrag: € 300.000 beperkt tot $0,0144 * RAB * \text{minimum (S ; 40 \%)}$. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.2.4. Context en rechtvaardiging

Momenteel dient de BRP dagelijkse evenwichtsprogramma's in die bestaan uit verschillende elementen (programma's van energie-uitwisselingen met andere BRP's met inbegrip van invoer/uitvoer; programma's met betrekking tot de productie van CIPU-eenheden; programma's met betrekking tot de *offtake*/injectie van zijn toegangspunten tot het Elia-net; en, tot slot, programma's met betrekking tot de *offtake*/injectie per distributienet)

De rol van de BRP en de context waarin die evolueert zijn sterk aan het veranderen:

- De rol van *Scheduling Agent* (hierna SA) werd onlangs in België ingevoerd in het kader van het Icaros-project. Dat project moet Elia een programma ("*schedule*") van productie (of verbruik) leveren van de technische eenheden die door het SA-contract zijn gedekt en ze *updaten* in *intraday*. Momenteel verzekert de BRP nog de rol van SA en maakt die dus deze *schedules over* (die integraal deel uitmaken van het evenwichtsprogramma van de BRP). In de toekomst zou een andere marktspeler die rol op zich kunnen nemen. De relevantie van bepaalde nominaties van de BRP (de informatie is op enkele elementen na dezelfde als de informatie die de SA zal overmaken) kan dus in vraag worden gesteld;
- Elia heeft onlangs de geleidelijke versoepeling aanbevolen van de verplichting van een BRP om een dagelijks evenwichtsprogramma op *day ahead* waarvoor de totale injectie van zijn evenwichtspereimeter, voor elk kwartier, gelijk is aan de totale afname van zijn evenwichtspereimeter. Deze afschaffing van de evenwichtsverplichting van de BRP's in *day ahead* opent mogelijkheden om het proces voor de indiening van dagelijkse evenwichtsprogramma's op *day ahead* te vereenvoudigen. De *stakeholders* hebben trouwens laten weten dat ze wensten dat de nominatieprocessen in het kader van dit project zouden worden vereenvoudigd;
- De energietransitie waarbij de hernieuwbare intermitterende productie stijgt en er nieuwe technologieën ontstaan die het mogelijk maken het verbruik flexibeler te maken, houdt in dat er grote verschillen kunnen ontstaan tussen de dagelijkse evenwichtsprogramma's op *day ahead* en de effectieve situatie van het net in real time. Deze belangrijke wijzigingen zouden bepaalde aanpassingen aan het proces voor de indiening van dagelijkse evenwichtsprogramma's op *intraday* kunnen rechtvaardigen om Elia en/of de markt toe te laten om zich beter voor te bereiden op / beter te anticiperen op de realsituatie;

In deze veranderende context zijn ook de behoeften inzake de uitwisseling van gegevens tussen de BRP's en Elia geëvolueerd. Het zou kunnen dat sommige gegevens niet meer nodig zijn of zouden kunnen worden uitgewisseld tegen een lager granulariteitsniveau waardoor het proces voor de indiening van dagelijkse evenwichtsprogramma's kan worden vereenvoudigd. Bovendien zouden ook het formaat en de frequentie waaraan deze gegevens moeten worden uitgewisseld kunnen moeten wijzigen.

Deze wijzigingen zijn dus een mogelijkheid om het proces voor de indiening van de dagelijkse programma's voor het huidige evenwicht opnieuw te evalueren en ze te wijzigen/vereenvoudigen wanneer dat relevant zou zijn. Deze herziening van het proces voor de indiening van dagelijkse evenwichtsprogramma's zou een belangrijke administratieve vereenvoudiging voor de marktspelers mogelijk kunnen maken. Bovendien zullen Elia en de markt daardoor zeker zijn dat ze te allen tijde beschikken over de gegevens die nodig zijn om hun activiteiten te verzekeren en de veiligheid van het systeem te garanderen.

4.3. ANALYSE VAN DE IMPACT EN AANBEVELINGEN INZAKE DE IMPLEMENTATIE/TIMING VAN EEN FAT VAN 5 MIN VOOR DE ACTIVERING VAN DE AFRR

4.3.1. Evaluatie

De CREG verwerpt dit aangepaste projectvoorstel van Elia.

Een studie rond de impact van de vermindering van de volledige activeringstijd van aFRR balanceringsenergie (*aFRR Full Activation Time, aFRR FAT*) werd reeds uitgevoerd door ENTSO-E binnen de context van het oorspronkelijke voorstel voor het tenuitvoerleggingskader voor een Europees platform voor de uitwisseling van balanceringsenergie uit frequentieherstelreserves met automatische activering, gedateerd op 18 december 2018. Sectie 4.1.1 van de bijhorende verklarende nota onderzoekt de technische en economische implicaties voor verschillende keuzes van de FAT. De algemene conclusies zijn dat een FAT van 7,5 minuten niet voldoet aan de frequentiekwaliteitsdoelen zoals beschreven in Bijlage 3 van de SO GL¹ in tegenstelling tot een FAT van 5 minuten, en dat simulaties aantonen dat de vermindering van de FAT naar 5 minuten in België tot hogere aankoopkosten en ook tot liquiditeitsproblemen kan leiden. Deze conclusies worden ook herhaald door marktactoren in het raadplegingsverslag. De CREG is van mening dat een actualisatie van deze studie weinig toegevoegde waarde bevat ten opzichte van de bestaande studie uitgevoerd door ENTSO-E eind 2018, en acht het eerder belangrijker om acties te ondernemen om de liquiditeit van de markten voor levering van aFRR-balanceringsdiensten verder te ontwikkelen, door toetredingsbarrières voor nieuwe aFRR-middelen te verlagen en/of te verwijderen.

In het recente verleden hebben marktdeelnemers gecommuniceerd dat de prekwalficatievereisten, prekwalficatieprocessen en de penaliteiten strenger en/of complexer zijn in België dan in het buitenland. De CREG refereert hierbij naar onder meer het raadplegingsverslag binnen het kader van CREG beslissing (B)2061 en de discussies binnen de *Working Group Balancing*. Als gevolg is de CREG van mening dat de gewijzigde stimulans vervangen kan worden door een stimulans die deze beide aspecten evalueren op vlak van onder andere gelijk speelveld en noden van de TNB, en dit zowel voor de mFRR-balanceringsdiensten als aFRR-balanceringsdiensten, gegeven de toekomstige verplichting om zich te connecteren aan de relevante Europese platformen voor uitwisseling van balanceringsenergie. De CREG vervangt het door Elia voorgestelde project bijgevolg door het project beschreven in paragraaf 4.4. hierna.

De methode van activatie is een onderdeel van de prekwalficatievereisten voor levering van aFRR-balanceringsdiensten valt. De CREG verwijst opnieuw naar de verklarende nota van 18 december 2018. De voor- en nadelen van verschillende activatiemethodes werd onderzocht in sectie 5.1.3, met als belangrijkste conclusies dat het "*control target*" model niet weerhouden werd door ENTSO-E om te bestuderen als toekomstig TSO-TSO uitwisselingsmodel, en dat alle TNBs in de Europese Unie het "*control demand*" model verkiezen als toekomstig doelmodel wegens zijn bewezen stabiliteit en robuustheid. Daarenboven zou het "*control demand*" model een snellere activatie van aFRR-balanceringsenergie toelaten, wat in lijn ligt met de aanbevelingen binnen het kader van de studie over deterministische frequentieafwijkingen, uitgevoerd door Elia in 2020. Het zou ook een huidige vereiste van de dienst relaxeren, wat mogelijks de toegang tot de markt faciliteert. Als gevolg is de CREG van mening dat beter geconcentreerd kan worden op de voorbereiding tot implementatie van het "*control demand*" model dan om het "*control target*" model te onderzoeken.

Tot slot merkt de CREG op dat de Regels voor Energieoverdracht nog niet van toepassing zijn binnen het kader van de aFRR-balanceringsenergiedienst. Na 2,5 jaar toepassing van Energieoverdracht komt een kleine 500 MW in aanmerking voor levering van mFRR-balanceringsenergiemarkt via één van de aangeboden regimes. Uitbreiding van de Regels van Energieoverdracht voor de levering van aFRR-balanceringsdiensten lijkt dan ook een *no-regret measure* om de negatieve impact van een verlaging van de FAT (deels) te compenseren.

¹ Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen

4.4. HERZIENING VAN DE MODALITEITEN EN VOORWAARDEN VOOR DE LEVERING VAN MFRR- EN AFRR-DIENSTEN BINNEN DE EUROPESE MARKTCONTEXT

4.4.1. Beschrijving

Het doel van deze stimulans is om het controle- en sanctiesysteem te herzien, alsook de prekwalificatievoorwaarden en het (her)prekwalificatieproces, binnen de Europese context. Een analyse zou uitgevoerd moeten worden, voor elk van de opgesomde onderwerpen, van de gelijkenissen en verschillen tussen het LFC Blok van Elia en andere LFC Blokken binnen Europa. Op basis van deze analyse wordt geïdentificeerd in welke mate deze verschillen een impact hebben op de concurrentie tussen marktactoren voor de levering van de aFRR- of mFRR-diensten en wordt geëvalueerd hoe de regels aangepast zouden kunnen worden om deze impact te beperken. Een analyse van de impact van een eventuele aanpassing van de regels op de dienstlevering (kwaliteit, liquiditeit, competitiviteit, markttoegang...) maakt deel uit van de evaluatie.

4.4.2. Leveringstermijn en deliverables

Uitvoeringsdatum

- 1 augustus 2022 : uiterste datum voor de start van een openbare raadpleging;
- 1 oktober 2022: uiterste datum voor de organisatie van een workshop ter bespreking van de integratie van de verschillende reacties van marktdeelnemers, of een motivering waarom reacties niet weerhouden werden in geval;
- 23 december 2022: uiterste datum voor de indiening van het raadplegingsverslag, een finaal verslag met aanbevelingen en een implementatieplan inclusief een traject voor aanpassingen van de T&C BSP FCR

Betrokken bedrag: € 450.000 beperkt tot $0,0216 * RAB * \text{minimum} (S ; 40 \%)$. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.4.3. Context en rechtvaardiging

Elia is in het verleden het engagement² aangegaan om analyses uit te voeren met betrekking tot een redesign van het sanctiesysteem. Met de deelname aan de Europese platformen PICASSO en MARI in het vooruitzicht wordt deze analyse van de penaliteiten en controles die toegepast worden op marktdeelnemers relevant binnen een Europese context. Daarenboven wordt een soortgelijke analyse van de modaliteiten en voorwaarden van de dienstlevering, zoals de prekwalificatievoorwaarden en de (her)prekwalificatieprocedure, ook relevant.

² Zie beslissing (B)2061

4.5. ANALYSE VAN DE MOGELIJKHEDEN VAN EEN GECOMBINEERDE BIEDING VAN BALANCERINGSPRODUCTEN OP DE LEVERINGSPUNTEN DPPG EN BIEDING VAN BALANCERINGSPRODUCTEN OP LEVERINGSPUNTEN DIE AAN DE DA/ID-MARKT DEELNEMEN IN HET KADER VAN EEN TOE

4.5.1. Evaluatie

De CREG aanvaardt het aangepaste projectvoorstel van Elia.

4.5.2. Beschrijving

Analyse van de mogelijkheid om verschillende types balanceringsproducten aan te bieden en/of de bieding van balanceringsproducten en diensten voor de levering of het beheer van energie op eenzelfde leveringspunt DPpg te combineren.

4.5.3. Leveringstermijn en deliverables

- 6 september 2022: tussentijds verslag en lancering van een openbare raadpleging van een maand, na overleg met de CREG;
- 23 december 2022: eindverslag en raadplegingsverslag

Betrokken bedrag: € 350.000 beperkt tot $0,0168 * RAB * \text{minimum} (S ; 40 \%)$. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.5.4. Context en rechtvaardiging

Bij openbare raadplegingen die in 2020 werden gehouden, onder andere in het kader van de herziening van de T&C aFRR en de T&C FCR, vonden marktspelers het spijtig dat er beperkingen waren betreffende de gecombineerde offerte ("combo") van verschillende types balanceringsproducten in eenzelfde leveringspunt DPpg. Bovendien is het nu niet toegelaten tegelijkertijd deel te nemen aan balanceringsproducten en de DA/ID-markt op de leveringspunten waarvoor een ToE is voorzien voor de deelname aan de *day ahead* en/of *intraday* markt.

De huidige regels zijn het gevolg van analyses die werden uitgevoerd in functie van de geleidelijke evolutie van elk product en enkel in het kader van dat product. Omdat de marktspelers in 2020 interesse hebben getoond voor een gelijktijdige deelname aan verschillende producten of markten met leveringspunten DPpg stelt Elia voor om in 2022 één transversale studie te uit te voeren om in te schatten of het haalbaar en opportuun is om deze mogelijkheid aan te bieden. Deze analyse zal gebaseerd zijn op de herziening van de bestaande baselinemethodologieën en de analyse van evoluties of ontwikkelingen van nieuwe methodologieën die momenteel lopen in het kader van een stimulans voor 2021.

In het kader hiervan zal ze de mogelijke liquiditeit van deze wijzigingen evalueren, onder andere op basis van de ervaring met de leveringspunten die aan de verschillende producten deelnemen en een enquête bij de marktspelers.

Ze zal eveneens een benchmark bij andere Europese TNB's uitvoeren om te weten te komen of deze TNB's dergelijke mogelijkheden bieden en wat hun eventuele bijdrage aan de liquiditeit van de balanceringsmarkten is.

Vervolgens zal Elia de wijzigingen beschrijven die aan de werkingsregels moeten worden aangebracht om dit voor België mogelijk te maken. Ze zal een implementatieplan voor deze wijzigingen voorstellen of uiteenzetten waarom een dergelijke evolutie niet mogelijk of wenselijk is.

Bovendien zal de studie eveneens een vergelijking bevatten van de Belgische concepten "DPsu" en "DPpg" (vastgelegd in de T&C BSP) en de Europese concepten "reserve providing unit" en "reserve providing group" (vastgelegd in de SOGL). Als dat relevant en gerechtvaardigd is, dan zal Elia voorstellen formuleren om voorrang te geven aan het gebruik van Europese technologie binnen het Belgische ontwerp.

4.6. VERVOLGSTUDIE VAN DE METHODE VOOR DE DAGELIJKE VOORSPELLING VAN HET VOLUME VAN NIET-GECONTRACTEERDE BIEDINGEN VOOR AFRR- EN MFRR-BALANCERINGSENERGIE

4.6.1. Evaluatie

De CREG aanvaardt het aangepaste projectvoorstel van Elia.

4.6.2. Beschrijving

Zoals vermeld in de beschrijving van de in 2021 voorgestelde stimulans over de ontwikkeling van een methode voor de dagelijkse voorspelling van het volume van niet-gecontracteerde aFRR- en mFRR-balanceringsenergieaanbiedingen die beschikbaar zijn binnen het belasting-frequentieregelblok van Elia ("Ontwikkeling van een methode voor de dagelijkse voorspelling van het volume van de niet-gecontracteerde aFRR- en mFRR-balanceringsenergieaanbiedingen die beschikbaar zijn binnen het belasting-frequentieregelblok van Elia") wordt een vervolgstudie voorgesteld in het kader van het voorstel van de lijst van prioritaire projecten voor het jaar 2022. Deze vervolgstudie zou ten eerste de voorgestelde methode moeten testen in "parallel run" rekening houdend met de groeiende beschikbaarheid van de gegevens voor de aFRR (nieuw ontwerp van producten vanaf eind september 2020) en de mFRR (nieuw ontwerp van producten vanaf februari 2020). Er dient te worden opgemerkt dat er ook een eerste analyse moet worden uitgevoerd over de nieuwe voorziene evoluties voor het eerste semester van 2022³, namelijk:

- de "explicit bidding" voor de CIPU-eenheden, voorzien begin Q2 2022;

³ Er dient op gewezen te worden dat verschillende marktspelers ernstige bedenkingen hebben geuit bij de haalbaarheid van de roadmap die in de WG Balancing is voorgesteld, de voorziene timing voor de toegang tot Europese balanceringsplatformen en de overschakeling naar iCAROS fase 1 maakt het voorwerp uit van een "readiness check" met de marktspelers. Het kan zijn dat deze planning wordt herzien op basis van de ontvangen informatie waardoor sommige implementaties vertraging zullen oplopen. De impact op de voorgestelde stimulansen zal, in voorkomend geval en te zijner tijd, met de CREG moeten worden besproken.

- de invoering van een “full activation time” van 12.5’ voor de mFRR, voorzien begin Q2 2022;
- beschikbare volumes buiten het LFC Block waarvan de terbeschikkingstelling mogelijk zal worden gemaakt door de platformen MARI en PICASSO (respectievelijk voorzien vanaf eind Q2 2022 en Q2 2022).

Er dient echter op gewezen te worden dat de gegevens die na de implementatie van deze ontwikkelingen beschikbaar zijn, zeker niet voldoende zullen zijn om kwantitatieve analyses uit te voeren om het effect van deze ontwikkelingen op het resultaat goed in te schatten. De algoritmen voor machinaal leren hebben immers historische gegevens van meer dan een jaar nodig om te "trainen" en het staat dan ook vast dat de beschikbaarheid van gegevens van slechts een paar maanden niet volstaat om voldoende robuuste resultaten op te leveren. Dit houdt in dat de vervolgstudie van 2022 idealiter moet worden gevolgd door een studie in 2023 alvorens een beslissing te nemen over een mogelijke implementatie.

Er zou ook een methodologie moeten worden ontwikkeld om deze volumes daadwerkelijk op te nemen in de berekening van de aan te kopen balanceringscapaciteit. Uit eerdere studies is namelijk gebleken dat het niet vanzelfsprekend is om een gedeeltelijke aankoop van reserves door te voeren. In dit geval moet immers rekening worden gehouden met de gevolgen van een daling van het aankoopvolume voor de beschikbaarheid van toekomstige niet-gecontracteerde volumes.

4.6.3. Leveringstermijn en deliverable

- 15 september 2022: tussentijds verslag en openbare raadpleging, na overleg met de CREG over:
 - tussentijdse resultaten van de “parallel run” (tot 31 juli);
 - analyse van de gevolgen voor de aankoopstrategie en aanbevelingen;
- 23 december 2022: eindverslag:
 - finale resultaten van de “parallel run” (tot 31 oktober);
 - bijwerking van de analyse over de gevolgen voor de inkoopstrategie en nieuwe productontwikkelingen;
 - uitvoeringsplanning (indien nodig) raadplegingsverslag.

Betrokken bedrag: € 250.000 beperkt tot $0,0120 \cdot \text{RAB} \cdot \text{minimum} (S ; 40 \%)$. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.6.4. Context en rechtvaardiging

De Europese verordening met betrekking tot elektriciteitsbalancing (EBGL) legt in de artikelen 32, 33 en 34 onder meer de regels voor de procedure voor de verwerving van balanceringscapaciteit vast. Meer bepaald moet, bij het bepalen van het volume in te kopen balanceringscapaciteit, krachtens artikel 32 van de EBGL rekening worden gehouden met het volume van niet-gecontracteerde balanceringsenergiebiedingen die beschikbaar zouden moeten zijn, zowel in de betreffende regelzone als op de Europese platformen, rekening houdend met de beschikbare zoneoverschrijdende capaciteit. Tot nu is het geraamde volume voor niet-gecontracteerde opwaartse reservecapaciteit gelijk aan 0

MW, aangezien niet kan worden verwacht dat niet-gecontracteerd volume op elk moment van het jaar beschikbaar is. Niettemin maakt de dynamische dagelijkse aankoop van aFRR- en mFRR-balanceringscapaciteit het mogelijk dit volume op dagelijkse basis te ramen.

In 2021 onderzoekt Elia de mogelijkheid om de beschikbare balanceringsmiddelen voor de volgende dag te voorspellen voor opwaartse en neerwaartse aFRR en mFRR. Indien het resultaat echter positief is, is het doel van deze vervolgstudie in 2022:

- een "*parallel run*" uit te voeren zodat de betrokken marktspelers en Elia ervaring opdoen over de variabiliteit van de resultaten;
- een nieuwe inkoopstrategie voor de resterende balanceringscapaciteit voor te bereiden, rekening houdend met de gevolgen voor de liquiditeit, de rentabiliteit en de marktstabiliteit.

Afhankelijk van de planning van de geplande ontwikkelingen (platformen voor de uitwisseling van balanceringsenergie, expliciete veilingen, volledige activeringstijd van de mFRR 12.5') zal er in 2023 een follow-upanalyse moeten worden uitgevoerd over de impact van deze ontwikkelingen op de voorspelling van niet-contractuele biedingen. Deze studie zal nodig zijn om de resultaten van de voorspellingen te bevestigen en te beslissen om te implementeren.

4.7. ANALYSE VAN DE MOGELIJKHEDEN OM DE RAMING EN COMPENSATIE VAN NETVERLIEZEN TE OPTIMALISEREN

4.7.1. Evaluatie

De CREG aanvaardt het aangepaste projectvoorstel van Elia maar verduidelijkt bepaalde stappen en deliverables van het project.

Er wordt onder andere verduidelijkt dat het project 2 luiken bevat. Enerzijds is er de methode van optimalisering van de voorspellingen van verliezen en de daarmee gepaard gaande methode voor de aankoop van compensatie-energie. Anderzijds is er de analyse van de efficiëntie van de huidige methode voor de compensatie van netverliezen (compensatie in natura van federale verliezen en compensatie-aankopen voor regionale verliezen).

Er wordt eveneens verduidelijkt dat de Europese benchmark die betrekking heeft op de twee bovengenoemde delen van het project ten minste 5 TNB's moet omvatten.

Aangezien de compensatie van netverliezen al voorwerp uitmaakt van de stimulans voor de beheersing van de beïnvloedbare kosten en Elia dus zal profiteren van mogelijke efficiëntiewinsten van dit project, is de CREG van mening dat een te hoog bedrag in het kader van de stimulans ter bevordering van het systeemevenwicht een te grote stimulans voor Elia ten nadele van de tarieven is.

4.7.2. Beschrijving

Momenteel worden de actieve verliezen op het Elia-net op twee manieren gecompenseerd:

- 1) federale verliezen (800 GWh): compensatie in natura door de BRP's met een in juni Y-1 vastgestelde parameter;
- 2) regionale verliezen (600 GWh): aankoop van *baseload* en *peakload* producten door Elia tussen 3 jaar, 1 jaar en 3 maanden op voorhand op basis van historische gegevens.

De huidige reglementering maakt het mogelijk om over te schakelen van een vergoedingssysteem in natura naar een systeem voor de aankoop van federale verliezen door Elia.

Het totale volume van netverliezen kan sterk variëren en is afhankelijk van de afnames, de temperatuur, de doorvoer op het net, enz. De federale verliezen in het bijzonder zijn zeer volatiel en moeilijk ruim van tevoren in te schatten.

De studie zal de volgende elementen bevatten:

- een analyse van de huidige methode voor de voorspelling van federale en regionale netverliezen.
- een analyse van de efficiëntie van de huidige methode voor de compensatie van netverliezen (compensatie in natura voor federale netverliezen en aankopen voor regionale netverliezen) in vergelijking met een compensatie van alle federale en regionale verliezen door aankopen;
- een *benchmark* met de methoden van naburige TNB's (ten minste 5 TNB's waaronder een Duitse TNB, de TNB's van Nederland, Italië en Groot-Brittannië) voor de voorspelling van netverliezen en de compensatie daarvan;
- de invoering van een POC die een raming maakt van de netverliezen (federaal en regionaal) op kortere termijn en nagaat wat de voordelen van aankopen op kortere termijn zijn;
- een testperiode;
- in geval van positieve conclusies, een impactanalyse en een implementatieplan.

4.7.3. Leveringstermijn en deliverables

- 30 juni 2022: Verslag met de (nieuwe) methode voor de voorspelling van (federale en regionale) netverliezen en de analyse van de optimale compensatiemethode, met inbegrip van de Europese *benchmark*. Deze stap zal het voorwerp uitmaken van een tussentijds verslag en een overleg met de CREG tegen ten laatste 31 mei 2022. Het tussentijds verslag wordt ten minste 7 kalenderdagen voor de overlegvergadering aan de CREG overgemaakt. De CREG zal haar opmerkingen 15 kalenderdagen na de overlegvergadering overmaken.
- 01 juli 2022 – 30 september 2022 : Testperiode van drie maanden (POC).
- 15 december 2022: Resultaten van POC en implementatieplan als de resultaten positief zijn.

Betrokken bedrag: € 300.000 beperkt tot $0,0144 \cdot \text{RAB} \cdot \text{minimum (S ; 40 \%)}$. De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.7.4. Context en rechtvaardiging

Een dergelijke studie zou het mogelijk maken:

- zicht te hebben op de impact van de overschakeling naar een systeem voor de aankoop door Elia van de energie die nodig is voor de compensatie van het geheel van (regionale en federale) netverliezen;
- te analyseren in welke mate een methode voor de aankoop van energie op kortere termijn mogelijk en wenselijk is;
- nagaan hoe voorspellingen van verliezen kunnen worden geoptimaliseerd en aanbevelingen doen; en
- een implementatieplan voorstellen.

4.8. ANALYSE EN IMPLEMENTATIE VAN DE FCR-EVOLUTIES KRACHTENS ARTIKEL 154(2) VAN DE SOGL

4.8.1. Evaluatie

De CREG aanvaardt het aangepast projectvoorstel van Elia mits een opmerking en aanpassing.

De CREG merkt op dat afwijkingen van standaardoplossingen gerechtvaardigd zijn indien deze de barrières tot deelname aan de markt verlagen of elimineren en zolang voldaan wordt aan de minimale noden van individuele TNBs, rekening houdend met de specifieke context van het relevante LFC Blok. Het voorstel binnen artikel 154(2) van de SO GL voorziet een afwijking van standaardoplossingen voorgesteld door TNBs in Continentaal Europa en lijst de minimale noden op waaraan voldaan moet worden. Als gevolg is de CREG van mening dat Elia niet noodzakelijk afgeremd moet worden bij de ontwikkeling van innovatieve oplossingen door de keuzes gemaakt door andere TNBs in de relevante regio. Het voorstel binnen artikel 154(2) van de SO GL kadert immers de nationale vrijheid om betere oplossingen dan de standaardoplossing toe te passen. De CREG past daarom het voorstel in deze zin aan.

4.8.2. Beschrijving

Studie om geschikte evoluties van het FCR-ontwerp te analyseren en voor te stellen, in het kader van de implementatie van de Europese regels die werden opgesteld overeenkomstig artikel 154(2) van de SOGL. Elia zal in het bijzonder de mogelijkheden om af te wijken van het nationaal niveau in vergelijking met de Europese standaardregels bestuderen en zal verschillende alternatieven voorstellen na overleg met de CREG en de stakeholders. De analyse zal rekening houden met de behoeften van Elia en de mogelijkheden van de BSP's evenals de impact van de vereisten die op nationaal niveau werden vastgelegd op de ontwikkeling van een competitieve FCR-markt met inbegrip op de deelname aan deze markt van eenheden of eindklanten aangesloten op laagspanning en van het vraagbeheer en de opslag. De voorstellen van Elia zullen in overleg met de marktspelers uitgevoerd worden.

4.8.3. Leveringstermijnen en deliverables

- 31 maart 2022: Overleg met de CREG over het project van studie en de mogelijke alternatieven;
- 31 april 2022: Einddatum voor de lancering van de openbare raadpleging;
- 30 juni 2022: Einddatum voor de organisatie van een workshop om de eventuele integratie van de feedback van de *stakeholders* te bespreken en te motiveren
- 31 oktober 2022: Einddatum voor de indiening van een consultatieverslag met aanbevelingen en een implementatieplan voor de wijziging van de T&C BSP FCR.

Betrokken bedrag: € 450.000 beperkt tot 0,0216*RAB*minimum (S ; 40 %). De toekenning van dit bedrag is onderworpen aan de uitvoering van de bovenvermelde taken en de aanvaarding ervan door de CREG.

4.8.4. Context en rechtvaardiging

De T&C FCR moeten worden aangepast als gevolg van nieuwe Europese verplichtingen die werden ingevoerd overeenkomstig artikel 154(2) van de SOGL. De methodologie voorziet, op nationaal niveau, een afwijking van de Europese regels voor 3 aspecten:

- de parameters i.v.m. de toepassing van de “*reserve mode*” (art. 3.5);
- de retroactieve toepassing van de “*reserve mode*” op de bestaande BSP’s (art 4.4);
- de equivalentievoorwaarden voor een *fallback* oplossing met betrekking tot de voorziening van een FCR-dienst via een gecentraliseerde controleur (art 3.7 & 3.9)

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. voorzitter van het directiecomité

BIJLAGE 1

Aangepast voorstel van lijst met prioritaire projecten voor het jaar 2022 in het kader van de evenwichtsstimulansen⁴

⁴ Bestaat enkel in het Frans